

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16CoP/36/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6618204389
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ivica Hanusková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2019:6618204389.4

Uznesenie

R. súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivice Hanuskovej a sudcov Mgr. Štefana Baláža a JUDr. Alexandra Mojša v právnej veci starostlivosti o maloleté dieťa N. J., nar. XX. XX. XXXX, bytom ako matka, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec, dieťa rodičov - matky H. J., nar. XX. XX. XXXX, bytom J. P. č. XXX, XXX XX, právne zastúpenej JUDr. Erikou Golskou, advokátkou, advokátska kancelária so sídlom T. G. Masaryka 7, 984 01 Lučenec a otca K. E., nar. XX. XX. XXXX, bytom C. č. XXX, právne zastúpeného JUDr. Róbertom Lakatošom, advokátom, advokátska kancelária so sídlom Daxnerova 5, 979 01 Rimavská Sobota, v konaní o zníženie výživného, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Lučenec č. k. 7P/56/2018-270 zo dňa 08. 02. 2019, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu z r u š u j e a vec v r a c i a na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd napadnutým rozsudkom návrh otca na zníženie výživného na maloletého N. J., nar. XX. XX. XXXX zamietol. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia okresný súd poukázal na tú skutočnosť, že síce u otca maloletého dieťaťa došlo k zníženiu príjmov v dôsledku straty zamestnania, avšak musel prihliadať aj na skutočnosť, za akej situácie k poklesu jeho príjmu došlo. Uznal, že k ukončeniu pracovného pomeru otca u posledného zamestnávateľa došlo z dôvodu zdravotných problémov, o ktorých súd nemal pochybnosť vzhľadom na vykonané dokazovanie, na základe čoho následne otec maloletého poberal dávku v nezamestnanosti, napriek tomu dospel k záveru, že otec maloletého si mal hľadať vhodné pracovné miesto počas doby nezamestnanosti. Prihliadal na princíp proporcionality otcovho zárobku, ktorý by mohol dosahovať a neprihliadol na také zníženie otcovho príjmu, ako deklaroval. Otcovi maloletého zároveň súd vytýkal, že nepristúpil k riešeniu svojho zdravotného problému formou operácie hneď po návrate z Y., nebolo preto podľa súdu dôvodné, aby otec ďalej nepracoval, najmä vzhľadom na jeho povinnosť zabezpečovať výživu svojmu jedinému dieťaťu. Následne okresný súd poukázal na zvýšenie výdavkov na strane maloletého, ktorý v súčasnej dobe študuje na bilingválnom gymnáziu, s čím otec dieťaťa súhlasil už v čase, keď vedel, že príde o vyšší príjem.

2. Vo vzťahu k výdavkom otca okresný súd neprihliadal na jeho úkony v súvislosti s výstavbou rodinného domu a poskytovaním pôžičiek a zabezpečovaním týchto vecí, ako na nie nevyhnutné výdavky, ktoré otec musel uplatniť, čím by na strane otca došlo k značným úsporám, ktorými by mohol zabezpečovať potreby dieťaťa. Keďže otec maloletého nemá ďalšiu vyživovaciu povinnosť a súčasne je pochybná rekonštrukcia jeho rodinného domu, ak sa otec maloletého mieni vrátiť do Y., nepovažoval jeho návrh na zníženie výživného za dôvodný a tento v celom rozsahu zamietol.

3. O náhrade trov konania rozhodol okresný súd v zmysle § 52 v spojení s § 55 a 57 zák. č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej v texte „CMP“).

4. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie otec maloletého dieťaťa. Namietal, že napriek tomu, že súd prvej inštancie vykonal vo veci rozsiahle dokazovanie, vrátane ohliadky nehnuteľnosti, dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a následne vec nesprávne právne posúdil. Opätovne zdôraznil, že až do novembra 2017 pracoval v zahraničí v Y., čomu bola prispôsobená aj výška jeho vyživovacej povinnosti, a to 250,- € mesačne, ktorú vyživovaciu povinnosť si plnil do mesiaca jún 2018. V zahraničí prácu zanechal nie svojvoľne, ale následkom jeho podstatného zhoršenia zdravotného stavu, ktorý mu už neumožňoval ďalej vykonávať fyzicky náročnú prácu vo fabrike na spracovanie lososa. Uvedené preukázal lekárskymi potvrdeniami, preto je pre neho zarážajúce, ak mu okresný súd vytýka, že si nehladal vhodné zamestnanie, resp. že bezdôvodne neprijal ponuku zamestnania u zamestnávateľa G., výrobné družstvo, resp., že včas nepristúpil k riešeniu jeho zdravotného problému formou operácie. Po návrate z Y. začal navštevovať lekárov s tým, že jeho prvý lekár mu neodporučil operačné riešenie zdravotného problému a keďže s postupom svojho lekára nesúhlasil, následne absolvoval množstvo vyšetrení, až kým nebol odporučený na operačný zákrok. Podrobil sa operácii vo februári 2019, v súčasnej dobe je dlhodobo práceneschopný a jeho rekonvalescencia bude trvať približne pol roka. Je preto nedôvodné, že neprijímal v uvedenom období pracovné miesto, kde by mohol pracovať v „teplom prostredí“. Naopak snažil sa zabezpečiť si akýkoľvek príjem napr. aj v rámci aktivačných prác, ktoré však považoval len za prechodné riešenie, aby mu boli vyplácané aspoň nejaké sociálne dávky a nezostal úplne bez príjmu, a teda nemohol plniť vyživovaciu povinnosť vôbec. Spochybnil výdavky v prospech maloletého dieťaťa, najmä pokiaľ ide o výdavky na hypotéku v súvislosti s nehnuteľnosťou obývanou maloletým, ak vlastníčkou bytu je matka maloletého už od roku 2007, kedy bola táto nehnuteľnosť aj zrekonštruovaná. Za neprimerane vysoké považuje aj výdavky maloletého ohľadom oblečenia a obuvi. Náležite neboli odôvodnené ani výdavky na lieky. Nebolo zdôvodnené vo vzťahu k matkou maloletého zakúpenému notebooku, prečo jeho nadobúdaciu cenu (700 €) rozpočítal okresný súd len na obdobie dvoch rokov, ako aj to, že maloletý požaduje notebook v takejto kvalitatívnej a cenovej relácii.

5. Za zmätočné považuje otec maloletého v odvolaní aj odôvodnenie rozhodnutia, najmä pokiaľ ide o bod 43., kedy tento bod odôvodnenia pojednáva najprv o popise jeho rodinného domu, avšak neskôr plynule prechádza do popisu dvojgaráže, ktorá nepredstavuje jeho vlastníctvo, ale vlastníctvo matky maloletého. Napriek tomu, že súd ohliadkou tejto dvojgaráže zistil jej vybavenie pre autooprávarenskú, a teda zárobkovú činnosť, s touto okolnosťou sa nezaoberal a u matky maloletého nezohľadnil jej potenciálny príjem z používania tejto dvojgaráže na zárobkovú činnosť. Naopak, okresný súd prihliadal na jeho príjem z prenájmu nehnuteľnosti poľnohospodárskeho charakteru, čo považuje za jednostranný a zaujatý postoj súdu. Keďže v súčasnej dobe určené výživné vedie k jeho existenčným problémom a súd prvej inštancie nesprávne vyhodnotil vykonané dokazovanie, dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam v otázke jeho vyživovacej povinnosti a odôvodnených potrieb maloletého, keď odôvodnenie napadnutého rozhodnutia je súčasne nepreskúmateľné, navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že jeho návrhu na zníženie výživného vyhovie, alebo aby bol rozsudok okresného súdu zrušený a vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

6. Kolízny opatrovník k odvolaniu otca v písomnom vyjadrení uviedol, že trvá na doterajších vyjadreniach a správach. S prihliadnutím na záujem maloletého dieťaťa navrhol rozsudok v odvolaní napadnutých častiach ako vecne správny potvrdiť s poukazom na to, že výživné v doteraz určenej výške je primerané veku a potrebám dieťaťa.

7. Matka maloletého k odvolaniu otca v písomnom vyjadrení uviedla, že s ním nesúhlasí a otec v odvolaní opakuje len tie skutkové okolnosti, ktoré boli súdu prvej inštancie známe v čase rozhodnutia. Matka maloletého vo vyjadrení tvrdí, že k ukončeniu pracovného pomeru otca v Y. nedošlo zo zdravotných dôvodov, nakoľko po návrate na Slovensko nezačal otec maloletého hneď riešiť svoj zdravotný stav, ale až v roku 2019. Nehospodárnosť konania otca vo vzťahu k maloletému je daná aj netransparentným nakladaním otca so svojim majetkom, keď v Y. nadobudol značný objem finančných prostriedkov, pričom v priebehu konania pred súdom sa snažil preukázať ich spotrebovanie. Nie je bez významu, že otec maloletého má pohľadávky voči tretím osobám, ktoré si nevymáha, a tým by mohol mať dostatok finančných prostriedkov pre dieťa.

8. Matka maloletého v písomnom vyjadrení k odvolaniu ďalej doplnila, že ak otec spochybňuje výdavky na maloleté dieťa, potom nemá vedomosť o tom, aké sú reálne výdavky na výchovu a výživu 16-ročného chlapca. Nestotožnila sa s jeho výkladom o výdavkoch na elektrinu a ani vo vzťahu k hypotekárnemu

úveru, pričom zároveň bolo v konaní preukázané, že dvojgaráž neslúži na výkon podnikateľskej činnosti a vyživovaciu povinnosť voči maloletému má otec, nie jej manžel. Výdavky v súvislosti s oblečením a obuvou a liekmi pre maloletého považuje za primerané. Na záver poukázala na tú skutočnosť, že dňa 18. 03. 2019 utrpela mozgový infarkt, z ktorého dôvodu bola v dňoch od 18. 03. do 21. 03. 2019 hospitalizovaná a v súčasnosti sa nachádza v domácej liečbe. Je teda tohto času práceneschopná, a preto navrhla, aby súd pri rozhodovaní zohľadnil aj túto zmenu jej zdravotného stavu. Navrhla, aby okresný súd napadnutý rozsudok potvrdil ako vecne správny.

9. Otec maloletého v písomnom vyjadrení k vyjadreniu matky uviedol, že naďalej zotráva v celom rozsahu na dôvodoch odvolania, ničím neboli vyvrátené jeho tvrdenia o ukončení pracovného pomeru v zahraničí z dôvodu zhoršeného zdravotného stavu. Nestotožnil sa s názorom matky, že sa vo vzťahu k dieťaťu správal nezodpovedne a včas nehľadal riešenie svojho zdravotného problému a ako prílohu k svojmu vyjadreniu priložil výplatné lístky o vyplácaní dávok nemocenského poistenia, z ktorých vyplýva, že jeho denný príjem predstavuje len 5,07 €, pričom jeho rekonvalescencia naďalej trvá.

10. V nasledujúcom vyjadrení reagujúc na vyjadrenie otca matka maloletého zotrvala na doterajších svojich podaniach.

11. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok - ďalej v texte „CSP“) prejednal odvolanie otca v zmysle § 65 a § 66 CMP a bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 á contrario CSP rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. c/ CSP zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

12. Hmotnoprávnou podmienkou toho, aby súd mohol opakovane o výživnom rozhodnúť, je zmena pomerov. Zmena pomerov môže byť odôvodnená buď subjektívne okolnosťami na strane povinnej osoby, resp. okolnosťami na strane oprávneného, alebo objektívne - vývojom životných nákladov. Uvedená zmena pomerov musí byť v súdnom konaní dostatočne preukázaná, pričom súd musí mať preukázané, že došlo k zmene pomerov tak na strane oprávnenej osoby alebo na strane povinnej osoby. Súd musí preto podrobne skúmať a porovnať zmenu odôvodnených potrieb na strane dieťaťa vo vzťahu k primeranosti určeného výživného, životnej úrovne rodičov s poukazom na vek, zdravotný stav, schopnosť starať sa o seba, pravidelné ako aj náhodné výdavky dieťaťa v súvislosti so štúdiom, ako aj jeho kultúrnymi, športovými a inými voľno časovými aktivitami. Na strane povinnej osoby musí skúmať, porovnávať a preukázať zmenu pomerov, prípadne dôjsť k záveru, že k zmene pomerov (ne)došlo v súvislosti s porovnaním s príjmami povinnej osoby, s príjmami druhého rodiča dieťaťa, počtom vyživovacích povinností, osobných a materiálnych pomerov v nadväznosti na vek, zdravotný stav, kvalifikáciu, vedomosti, pracovné skúsenosti, ako aj situáciu na trhu a pod.. Majetkové pomery treba posudzovať komplexne, nakoľko zahŕňajú jednak majetok povinného ako objektívnu kategóriu a jednak jeho životný štandard, ktorým sa prezentuje navonok. Pri zmene pomerov musí súd vždy prihliadať aj na vývoj životných nákladov. Pri zmene pomerov je nutné prihliadať ku všetkým okolnostiam, ktoré majú podstatný vplyv na posúdenie výšky vyživovacej povinnosti a ktoré sa závažnejším spôsobom prejavili v pomeroch účastníkov konania v porovnaní s ich pomermi v čase poslednej úpravy. Preto aj dokazovanie súdu sa musí starostlivo orientovať na to, či došlo k zmene pomerov, t. j. musia byť spoľahlivo zistené okolnosti rozhodujúce pre pôvodne stanovené výživné a okolnosti rozhodujúce pre stanovenie výživného v čase, keď sa rozhoduje o novej úprave. Touto zmenou pomerov nie je akákoľvek zmena v hľadiskách, ktoré sú rozhodujúce pre určenie výživného, ale musí ísť o zmenu pomerov závažnejšieho (podstatného) charakteru v tých okolnostiach, ktoré tvorili podklad pre vydanie pôvodného rozhodnutia o výživnom, teda musí ísť o zmenu, ktorá sa výraznejším spôsobom prejaví v pomeroch účastníkov. Za podstatné okolnosti, ktoré odôvodňujú zmenu výživného možno uviesť pribudnutie alebo odpadnutie vyživovacej povinnosti povinnému, podstatný pokles, stratu alebo nárast príjmov, vyššie odôvodnené potreby oprávnenej osoby, ku ktorým môže dôjsť napr. v dôsledku nástupu na vyšší stupeň školy, napr. na strednú, či vysokú školu, prípadne tiež vyšší vek oprávneného, s čím súvisí aj nárast odôvodnených potrieb v dôsledku uplynutia dlhšej doby.

13. Okresný súd založil svoje rozhodnutie, ktorým návrh otca na zníženie výživného aplikujúc ust. § 78 ods. 1 Zákona o rodine zamietol na tom skutkovom a právnom závere, že napriek tomu, že u otca maloletého došlo k podstatnému poklesu príjmu v dôsledku straty zamestnania zo zdravotných dôvodov, o ktorých nemal pochybnosť a ani o tom, že následne poberal len dávky v nezamestnanosti a naďalej nepracuje, mohol otec maloletého vykonávať inú prácu, a tak dosahovať vyšší príjem, resp. mal svoje

vážne zdravotné problémy riešiť hneď po návrate z Y., preto k zníženiu výživného nepristúpil. Okresný súd doplnil, že výdavky otca v súvislosti s výstavbou rodinného domu nepovažoval za nevyhnutné a naopak považoval uvedenú výstavbu rodinného domu za pochybnú, ak sa otec maloletého mieni vrátiť za prácou do Y.. Súčasne prihliadol na to, že výdavky na maloletého sa od poslednej úpravy výživného podstatne zvýšili, nakoľko maloletý študuje na bilingválnom gymnáziu a ide o chlapca v dospievajúcom veku.

14. Odvolací súd vo vzťahu k vyššie uvedeným skutkovým zisteniam a následnému právnemu posúdeniu konštatuje, že napriek tomu, že okresný súd vykonal rozsiahle dokazovanie, ktoré predstavuje odôvodnenie jeho rozhodnutia v bodoch 5. až 47. za súčasného vykonania ohliadky nehnuteľnosti a výsluchu svedkov, dospel k nesprávnym skutkovým záverom a následne k nesprávnemu právnemu posúdeniu a aplikácii ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine v spojení s § 78 Zákona o rodine, a to z nasledovných dôvodov:

15. Ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine vo svojej druhej vete konštatuje, že na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného, teda otca maloletého dieťaťa súd prihliadne aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu a rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. Okresný súd však v odôvodnení napadnutého rozhodnutia, a to aj na základe vykonaného dokazovania, dospel k skutkovým zisteniam, že otec maloletého ukončil svoj pracovný pomer v Y. zo závažných zdravotných dôvodov, o čom nemal pochybnosť vzhľadom na vykonané dokazovanie, že v danom prípade uvedená práca, ktorú v Y. otec maloletého vykonával, z hľadiska jeho zdravotných problémov nie je vhodná a následne preto poberal dávku v nezamestnanosti. Je teda zrejmé, že otec maloletého sa nevzdal bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, či majetkového prospechu, preto je neprípustné, aby následne okresný súd konštatoval, že neprihliadol na zníženie otcovho príjmu, ktorý „by mohol dosahovať vyšší, ak by si hľadal vhodné pracovné miesto počas doby nezamestnanosti“ a súčasne mal svoj zdravotný problém, v dôsledku ktorého došlo k ukončeniu pracovného pomeru riešiť na území Slovenskej republiky skôr, resp. hneď po návrate z Y..

16. Konštantná judikatúra jednoznačne zohľadňuje pri určení vyživovacej povinnosti povinného rodiča voči maloletému dieťaťu okolnosti na strane povinného, najmä objektívne možnosti zamestnať sa, objektívnu možnosť dosahovať príjem a plniť svoju zákonom vyžadovanú vyživovaciu povinnosť, ktorá je pre neho prvoradá. Z vykonaného dokazovania ale vyplýva, že otec maloletého ukončil svoj pracovný pomer zo zdravotných dôvodov, toto okresný súd ani nespochybnil, napriek tomu mal za to, že si otec maloletého mal zabezpečiť ďalšie zamestnanie, príp. iný príjem a takto si plniť vyživovaciu povinnosť. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia však nevyplýva, aké prípadné „vhodné“ pracovné miesto si mal otec maloletého zabezpečiť v čase svojej práceneschopnosti v dôsledku jeho zdravotných problémov, resp. to, aký pravdepodobný príjem by otec maloletého mohol dosahovať, ak by vykonával prácu, ktorej vykonávanie by mu umožňovalo jeho zdravotný stav. Ak okresný súd poukazoval na konkrétne pracovné miesto u zamestnávateľa G., výrobné družstvo so sídlom J. P., nemožno z toho vyvodiť, ako dospel k záveru, že by výkon práce u tohto zamestnávateľa zodpovedal zdravotným možnostiam otca maloletého, a prečo za jedinú kritérium určil výkon práce v teplom prostredí. Uvedené skutkové závery sú preto v rozpore s princípmi formálnej logiky, ak na jednej strane súd konštatuje, že k ukončeniu pracovného pomeru zo strany otca došlo zo zdravotných dôvodov, nebol teda objektívne spôsobilý vykonávať prácu u posledného zamestnávateľa v Nórsku, napriek tomu spochybňuje jeho následné riešenie zdravotných problémov, ktoré bolo ukončené operačným zákrokom.

17. Nemožno sa zároveň stotožniť so skutkovými závermi okresného súdu spočívajúcimi v tom, že by otec maloletého bral na seba neprimerané majetkové riziká spočívajúce vo výstavbe jeho rodinného domu. Otec maloletého dieťaťa má právo na bývanie, právo na samostatné zabezpečenie svojej bytovej otázky. Dosiaľ otec maloletého po návrate z Y. mohol bývať v rodinnom dome, ktorý je vo vlastníctve jeho brata, a kde by mohol bývať so svojou matkou. Zabezpečenie samostatného bývania v rodinnom dome, ktorý by bol vo vlastníctve otca maloletého nemožno považovať v zmysle § 75 ods. 1 veta druhá za neprimerané majetkové riziká, ktoré na seba povinný berie. Iná je otázka, či náklady na zabezpečenie bytovej otázky sú alebo nie primerané pomerom a schopnostiam otca maloletého a či nie sú vynakladané na úkor výdavkov na maloleté dieťa. Takéto okolnosti však zo strany okresného súdu neboli zisťované a ani sa takými okolnosťami okresný súd nezaoberal napriek tomu, že ohliadku nehnuteľnosti vykonal.

18. Ak teda v konaní bolo preukázané, že k ukončeniu pracovného pomeru otca došlo objektívne zo zdravotných dôvodov, na základe ktorých následne bol otec maloletého nezamestnaný a následne sa podrobil operačnému zákroku, dôsledkom čoho je práceneschopný, nemožno mať za to, že návrh nebol podaný dôvodne.

19. Odvolací súd vzhľadom na vykonané dokazovanie okresným súdom dospel k záveru, že návrh na zníženie výživného otca, ktorý ukončil pracovné zamestnanie v Y. zo zdravotných dôvodov, čím v priamej príčinnej súvislosti došlo k podstatnému poklesu jeho príjmu a teda k podstatnej zmene pomerov na jeho strane, je dôvodný.

20. Okolnosti súvisiace s tým, v akom rozsahu zabezpečuje otec maloletého dieťaťa výstavbu rodinného domu a s tým súvisiace jeho výdavky, teda či tieto nie sú na úkor zabezpečenia základnej vyživovacej povinnosti voči maloletému dieťaťu, môžu byť len okolnosťami pri ustálení výšky vyživovacej povinnosti otca voči maloletému, ktorá v zmysle § 75 Zákona o rodine súd musí zohľadňovať nielen odôvodnené potreby oprávneného, ktoré boli v konaní dostatočne zistené a preukázané, ale aj schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Nemožno však opomenúť, že takýmito schopnosťami, možnosťami a majetkovými pomermi sa mal okresný súd zaoberať i vo vzťahu k matke maloletého dieťaťa, ktorá je tiež osobou povinnou plniť si vyživovaciu povinnosť voči maloletému. V odôvodnení a právnych záveroch v bode 57. napadnutého rozhodnutia však vyhodnotenie schopností, možností a majetkových pomerov vo vzťahu k matke absentujú, uvedené možno vyvodiť iba z konštatácie bodu 56., kde však okresný súd len uviedol, že „došlo k zvýšeniu príjmov matky z nulového príjmu a prídavkov na dieťa na pravidelný príjem 523,- € a k tomu prídavky na dieťa“. Súčasne k pomerom na strane matky súd doplnil, že jej výdavky klesli. Tieto okolnosti však okresný súd žiadnym spôsobom nevyhodnotil a teda vykonané dôkazy neboli okresným súdom dostatočne vyhodnotené a zohľadnené pri celkových schopnostiach a možnostiach pomerov povinného.

21. Keďže v konaní vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti súd skúma skutočný stav vecí, nebolo možné odvolacím súdom neprihliadať i na okolnosť, ktorá vyvstala v odvolacom konaní v súvislosti so zdravotnými problémami matky maloletého dieťaťa. Z § 35 CMP vyplýva, že súd je povinný zistiť skutočný stav vecí a za týmto účelom je preto povinný vykonať aj iné dôkazy, ako navrhli účastníci, ak je to potrebné na zistenie skutočného stavu vecí (§ 36 CMP). Odvolací súd tak bol povinný prihliadať i na nové skutkové tvrdenia v zmysle § 63 CMP v súvislosti so súčasným zdravotným stavom matky dieťaťa.

22. Vzhľadom na všetky vyššie uvedené dôvody, na základe ktorých okresný súd na základe skutkových zistení dospel k nesprávnym skutkovým záverom a následne i k nesprávnemu právnemu záveru o tom, že návrh otca na zníženie výživného nie je dôvodný, neostávalo odvolaciemu súdu iné, ako napadnuté rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Odvolací súd len pre úplnosť uvádza, že k náprave nedostatočne zisteného skutkového stavu vo vzťahu k zdravotným problémom matky maloletého dieťaťa v odvolacom konaní a vo vzťahu k nedostatočne vyhodnotenému dokazovaniu dôkazov vykonaných okresným súdom, nebolo možné napraviť vážne pochybenia okresného súdu v odvolacom konaní.

23. Úlohou okresného súdu po zrušení a vrátení vecí bude potom, ako odvolací súd dospel k právnemu záveru, že návrh otca na zníženie výživného v čase, kedy podal žalobu, je dôvodný, posúdil, v akej výške je vyživovacia povinnosť otca voči maloletému primeraná a zodpovedajúca zákonu v zmysle § 75 ods. 1 Zákona o rodine a zároveň bude úlohou okresného súdu podrobne uviesť, k akej zmene pomerov (ne)došlo na strane otca, matky, ako i maloletého v porovnaní s obdobím, kedy bola naposledy vyživovacia povinnosť otca voči maloletému ustálená. Úlohou okresného súdu, ktorú si splnil dostatočne, bolo rozsiahle vykonané dokazovanie, avšak uvedené dôkazy je nevyhnutné okresným súdom i následne všetky vo vzájomnej súvislosti vyhodnotiť bez toho, aby súd akýmkoľvek spôsobom favorizoval ktoréhokoľvek z povinných. Okresný súd tak dôsledne posúdi, aký bol príjem otca maloletého po tom, ako ukončil pracovný pomer, aký je jeho súčasný zdravotný stav a jeho objektívne možnosti zamestnať sa a uvedené súčasne posúdi i vo vzťahu k matke maloletého dieťaťa, ktorá v priebehu odvolacieho konania utrpela vážne zdravotné problémy a bola hospitalizovaná. Okresný súd sa zároveň vysporiada i s námietkami uvedenými účastníkmi konania v odvolaní vo vzťahu k primeranosti výšky výdavkov maloletého a súčasne zohľadní i prispievanie manžela matky do domácnosti. Odvolací súd uznáva, že by vyživovaciu povinnosť voči maloletému majú len jeho rodičia, avšak pri posudzovaní

schopnosti, možnosti a majetkových pomerov povinných rodičov je nutné zohľadniť i to, akým spôsobom manžel povinného rodiča prispieva na domácnosť, v ktorej žije spoločne s maloletým.

24. Potom ako súd prvej inštancie vykoná dokazovanie vo vyššie naznačenom smere, bude jeho úlohou rozhodnutie i dostatočným spôsobom odôvodniť, nakoľko z neho musí vyplývať, na základe akých skutkových a právnych úvah má súd za to, že ním určené výživné zodpovedá kritériám § 75 Zákona o rodine. Všeobecné konštatovanie nie je postačujúce, nakoľko súd sa musí jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnáť so všetkými skutkovými a právnymi okolnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie podstatné a právne významné. Rozhodnutie musí obsahovať myšlienkové postupy súdu prvej inštancie, hodnotenia, úvahy, ktoré účastníkom dajú právne korektnú odpoveď na otázku, že výška výživného je primeraná.

25. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak vec bola vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie v novom rozhodnutí rozhodne i o náhrade trov celého teda aj odvolacieho konania.

26. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerov hlasov 3 : 0.
Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerov hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie ani na základe výzvy na plnenie (§ 379 ods. 1 a 2 CMP), môže mu súd uložiť pokutu do 1.000,- € (§ 382 ods. 1 CMP), rozhodnúť o zastavení výplaty rodičovského príspevku a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa (§ 383 ods. 1 CMP) alebo odňať maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a postarať sa o jeho odovzdanie tomu, komu bolo podľa rozhodnutia zverené, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnené premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať (§ 386 ods. 1 CMP) a to všetko aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 CMP).